

1.

Przeciwko przemocy.

1. Cele lekcji

a) Wiadomości

1. Poszerzenie wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy i jej rodzajów.
2. Wiedza o tym, z czego wynika agresja niektórych ludzi.

b) Umiejętności

1. Wyrażanie własnego zdania.
2. Argumentowanie za pomocą przykładów.

c) Postawy

1. Wyczulenie na przemoc, budzenie sprzeciwu wobec każdej formy tego zjawiska.
2. Optowanie za tym, żeby media nie upowszechniały zachowań agresywnych, a raczej pokazywały negatywne konsekwencje tego zjawiska.

3. Metoda i forma pracy

Definiowanie skomplikowanego zjawiska, notatka w punktach z przeczytanego tekstu, drzewko decyzyjne, redagowanie listu oficjalnego.

3. Środki dydaktyczne

1. Tekst wiersza T. Różewicza pt. *List do ludożerców*.
2. Plansza z drzewkiem decyzyjnym.

4. Przebieg lekcji

a) Faza przygotowawcza

Nauczyciel wita uczniów. Pyta, czy uczniowie zastanawiali się kiedyś, skąd się bierze w ludziach agresja. Kilkoro uczniów odpowiada, uzasadniając zdanie. Nauczyciel pyta, czy uczniowie zetknęli się kiedyś z przemocą osobiście. Dzieci opowiadają przypadki tego zjawiska znane ze szkoły, podwórka. Nauczyciel zapisuje na tablicy temat lekcji, który uczniowie przepisują do zeszytów. 5 min.

b) Faza realizacyjna

1. Nauczyciel czyta głośno wiersz Tadeusza Różewicza pt. *List do ludożerców*. Uczniowie czytają go równocześnie po cichu. 3 min.
2. Uczniowie samodzielnie zapisują w punktach (w zeszytach) „zachowania pospolitych ludożerców” z wiersza Różewicza. Kilku uczniów odczytuje wyniki pracy. 7 min.
3. Nauczyciel pyta, dlaczego takie zachowania zostały zaklasyfikowane przez poetę jako „ludożerstwo”? Czy jest to przemoc? Jeżeli tak, to w jaki sposób „ludożercy” wykorzystują siłę wobec słabszych? 3 min.

4. Nauczyciel pyta, co to jest przemoc – jak można zdefiniować to słowo. Klasa wspólnie formuluje definicję, która jest zapisywana na tablicy, modyfikowana, uzupełniana, aż nabierze ostatecznego kształtu; w trakcie tego procesu nauczyciel zadaje pytania naprowadzające oraz podaje przykłady takich rodzajów wykorzystywania siły, jakich dzieci dotąd nie podały. W definicji zostają wprowadzone pojęcia: przemoc bezpośrednia, pośrednia – słowna, mimiczna, tonowa, gestykulacyjna. Na każdy rodzaj przemocy dzieci powinny samo podać przykłady i sformułować ich zwięzły zapis. 10 min.
5. Uczniowie krótko przytaczają przykłady przemocy zapisane lub pokazane w książkach, filmach, publicystyce, grach komputerowych itd. 2 min.
6. Na tablicy zostaje przymocowana duża plansza z drzewkiem decyzyjnym. Uczniowie podchodzą do niej swobodnie i wpisują w „liściach” korzyści oraz zagrożenia płynące z faktu, iż media i inne środki przekazu mówią o przemocy i pokazują ją. (Nauczyciel może trochę podpowiadać pytaniami naprowadzającymi). Gdy wyczerpią się pomysły, hasła z liści zostają odczytane, a niezrozumiałe zapisane są wyjaśniane przez autorów. Następnie jeden z uczniów liczy wszystkie argumenty za, drugi – argumenty przeciw, a trzeci – wszystkie zapisy na drzewku. Jeśli suma argumentów za i przeciw zgadza się z ilością zapisów, z drzewka wynika większościowe zdanie klasy na temat tego, czy media i inne środki masowego przekazu powinny pokazywać przemoc. Zbliżone do siebie argumenty, których jest najwięcej na drzewku, są uzasadnieniem, dlaczego klasa uważa tak, a nie inaczej. 10 min.

c) Faza podsumowująca

Nauczyciel podsumowuje wyniki lekcji, mówiąc, iż w demokratycznym kraju każdy ma prawo do własnego zdania, a także do czytania i oglądania tego, co mu się podoba (o ile jest pełnoletni). Natomiast nie ma prawa wykorzystywać siły wobec słabszych od siebie – także siły psychicznej. Zadanie domowe: napisz list oficjalny do władz (np. do prezydenta miasta, do burmistrza, do Rządu kraju, do Sejmu), w którym przedstawiś krótko swoją wiedzę o narastaniu przemocy - uzasadnij swoje zdanie argumentami i przykładami - oraz zwrócisz się z prośbą o podjęcie niezbędnych działań zmniejszających to zjawisko. Podaj też przykłady oczekiwanych działań. 5 min.

5. Bibliografia

1. www.znak.com.pl/eurodialog/ed/przemoc/menu.html.po
2. <http://pl.wikipedia.org/wiki/Przemoc>
3. Braun-Gałkowska Maria, *Zabawa w zabijanie: oddziaływanie przemocy prezentowanej w mediach na psychikę dzieci*, Gaudium, Lublin 2002.
4. Feibel Thomas, *Zabójca w dzieciennym pokoju: przemoc i gry komputerowe*, Pax, Warszawa 2006.
5. Holtys Brunon, *Przemoc w życiu codziennym*, Agencja Wydawnicza CB, Warszawa 1997.
6. Jędrzejewski Marek, *Subkultury a przemoc w perspektywie psychoedukacji, socjalizacji i samorealizacji dzieci i młodzieży*, Żak, Warszawa 2001.
7. Jurasz-Dudzik Łada (red.), *Człowiek i agresja – głosy o nienawiści i przemocy: ujęcie interdyscyplinarne*, Sic, Warszawa 2002.
8. Syska Rafał, *Film i przemoc: sposoby obrazowania przemocy w kinie*, Rabid, Kraków 2003.

6. Załączniki

a) Karta pracy ucznia

brak

b) Zadanie domowe

brak

7. Czas trwania lekcji

45 minut

8. Uwagi do scenariusza

brak